
1949 წლის 12 აგვისტოს შენევის კონვენციის
დამატებითი ოქმი
დამატებითი განმარტებული ემბლეის მიღების
შესახებ
(III ოქმი)

2005 წლის 8 დეკემბერი

ჟენევის 1949 წლის კონვენციები და მათი დამატებითი ოქმები.

წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი, 2008 წ. 390 გვ.

ჟენევის ოთხი კონვენცია წარმოადგენს საერთაშორისო ხელშეკრულებებს, რომელთა მონაწილეც თითქმის ყველა სახელმწიფოა.

კონვენციები იცავს მოქმედ ჯარში დაჭრილებსა და ავადმყოფებს, საზღვაო შეიარაღებულ ძალებში დაჭრილებს, ავადმყოფებსა და ხომალდის დაღუპვაში მოყოლილ პირებს, სამხედრო ტყვეებს, აგრეთვე, სამოქალაქო მოსახლეობას, რომელიც საერთაშორისო კონფლიქტის დროს აღმოჩნდა უცხო სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებულ ტერიტორიაზე. ჟენევის ოთხივე კონვენციისათვის საერთო მე-3 მუხლი უზრუნველყოფს არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის მსხვერპლთა მინიმალურ დაცვას.

I დამატებითი ოქმი ეხება და განსაზღვრავს საერთაშორისო შეიარაღებულ კონფლიქტებს და ადგენს სამხედრო მოქმედებების შედეგებისაგან სამოქალაქო მოსახლეობის დაცვის პრინციპებს. II დამატებითი ოქმი ავსებს და ავრცობს არასაერთაშორისო შეიარაღებული კონფლიქტის მსხვერპლთა დაცვის პრინციპს. III დამატებითი ოქმი კი ეხება დამატებითი განმასხვავებელი ემბლემის მიღებას.

წითელი ჯვრის
საერთაშორისო კომიტეტი
2008 წელს

ICRC

1949 წლის 12 აგვისტოს
ქენევის კონვენციების დამატებითი ოქმი
დამატებითი განმასხვავებელი ემბლემის მიღების შესახებ
(III ოქმი)

პრეამბულა	351
მუხლი 1. წინამდებარე ოქმის დებულებების შესრულება და მოქმედების სფერო	352
მუხლი 2. განმასხვავებელი ემბლემა	352
მუხლი 3. მესამე ოქმის ემბლემის მანიშნებელი გამოყენება	353
მუხლი 4. წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი და წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაცია	354
მუხლი 5. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით მოქმედი მისიები	354
მუხლი 6. ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება და დასჯა	354
მუხლი 7. გავრცელება	355
მუხლი 8. ხელმოწერა	355
მუხლი 9. რატიფიკაცია	355
მუხლი 10. შეერთება	355
მუხლი 11. ძალაში შესვლა	355
მუხლი 12. სახელშეკრულებო ურთიერთობები წინამდებარე ოქმის ძალაში შესვლის შემდეგ	355
მუხლი 13. შესწორებები	356
მუხლი 14. დენონსაცია	356
მუხლი 15. შეტყობინებები	357
მუხლი 16. რეგისტრაცია	357
მუხლი 17. ავთენტური ტექსტები	357

დანართი

მესამე ოქმის ემბლემა	358
----------------------------	-----

პრეამბულა

მაღალი ხელშემაკვრელი მხარეები,

1) განამტკიცებენ რა 1949 წლის 12 აგვისტოს ჟენევის კონვენციებისა (კერძოდ, ჟენევის პირველი კონვენციის 26-ე, 38-ე, 42-ე და 44-ე მუხლები), და სათანადო შემთხვევებში მათი 1977 წლის 8 ივნისის დამატებითი ოქმების (კერძოდ, I დამატებითი ოქმის 18-ე და 38-ე მუხლები და II დამატებითი ოქმის მე-12 მუხლი) დებულებებს განმასხვავებელ ემბლემათა გამოყენების შესახებ,

2) სურთ რა შეავსონ ზემოხსენებული დებულებები, რათა გააძლიერონ მათი დაცვითი ფუნქცია და უნივერსალური ხასიათი,

3) აღნიშნავენ რა, რომ წინამდებარე ოქმი არ აზიანებს მაღალი ხელშემაკვრელი მხარეების აღიარებულ უფლებას განაგრძონ იმ ემბლემათა გამოყენება, რომელთაც ისინი ჟენევის კონვენციებითა და სათანადო შემთხვევებში მათი დამატებითი ოქმებით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა შესაბამისობაში იყენებენ,

4) შეახსენებენ რა, რომ ჟენევის კონვენციებისა და მათი დამატებითი ოქმების დაცვის ქვეშ მყოფ პირთა და ობიექტთა პატივისცემის ვალდებულება საერთაშორისო სამართალში მათი დაცული სტატუსიდან გამომდინარეობს და არ არის დამოკიდებული განმასხვავებელი ემბლემების, სიმბოლოთა თუ ნიშანთა გამოყენებაზე,

5) ხაზს უსვამენ რა, რომ განმასხვავებელ ემბლემებს არ გააჩნიათ რაიმე რელიგიური, ეთნიკური, რასობრივი, რეგიონული თუ პოლიტიკური მნიშვნელობა,

6) ხაზს უსვამენ რა, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია ჟენევის კონვენციებითა და სათანადო შემთხვევებში, მათი დამატებითი ოქმებით აღიარებული განმასხვავებელი ემბლემების გამოყენებასთან დაკავშირებული ვალდებულებების სრულად შესრულების უზრუნველყოფა,

7) შეახსენებენ რა, რომ ჟენევის პირველი კონვენციის 44-ე მუხლში მოცემულია სხვაობა განმასხვავებელ ემბლემათა დაცვითი ფუნქციითა და მანიშნებელი ფუნქციით გამოყენებას შორის,

8) აგრეთვე შეახსენებენ რა, რომ სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე მოქმედმა ეროვნულმა საზოგადოებებმა უნდა უზრუნველყონ, რომ ემბლემები, რომლის გამოყენებაც ისინი ასეთი საქმიანობის ფარგლებში აპირებენ, შეიძლება გამოყენებული იყოს საქმიანობის განხორციელების ქვეყანაში და ტრანზიტის ქვეყანასა თუ ქვეყნებში,

9) აცნობიერებენ რა იმ სირთულეებს, რომელსაც ზოგიერთი სახელმწიფო და ეროვნული საზოგადოება შეიძლება წააწყდეს მოქმედი განმასხვავებელი ემბლეების გამოყენებისას,

10) მიუთითებენ რა წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტის, წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაციისა და წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საერთაშორისო მოძრაობის გადაწყვეტილებაზე შეინარჩუნონ მათი ამჟამინდელი დასახელებები და ემბლეები,

შეთანხმდნენ შემდეგ ზე:

მუხლი 1. წინამდებარე ოქმის დებულებების შესრულება და მოქმედების სფერო

1. მაღალი ხელშემკერეელი მხარეები იღებენ ვალდებულებას ყველა შემთხვევაში შეასრულონ და უზრუნველყონ წინამდებარე ოქმის დებულებების შესრულება.

2. წინამდებარე ოქმი განამტკიცებს და ავსებს 1949 წლის 12 აგვისტოს უენევის ოთხი კონვენციისა („უენევის კონვენციები“) და, სათანადო შემთხვევებში, მათი 1977 წლის 8 ივნისის ორი დამატებითი ოქმის („1977 წლის დამატებითი ოქმები“) დებულებებს განმასხვავებელ ემბლემათა, კერძოდ წითელი ჯვრის, წითელი ნახევარმთვარისა და წითელი ლომისა და მზის შესახებ, და ვრცელდება იმავე სიტუაციებზე, რომელიც ამ დებულებებშია მითითებული.

მუხლი 2. განმასხვავებელი ემბლეები

1. უენევის კონვენციების განმასხვავებელ ემბლემათა გარდა და იმავე მიზნებისათვის, წინამდებარე ოქმი ცნობს დამატებით განმასხვავებელ ემბლემას. განმასხვავებელი ემბლეები თანაბარი სტატუსით სარგებლობენ.

2. მოცემული დამატებითი განმასხვავებელი ემბლემა, რომელიც თეთრ ფონზე გამოსატული წვეროზე მდგომი კვადრატის ფორმის წითელი ჩარჩოსგან შედგება, წინამდებარე ოქმის დანართში არსებულ ილუსტრაციას უნდა შეესაბამებოდეს. მოცემული განმასხვავებელი ემბლემა წინამდებარე ოქმში მოხსენებულია, როგორც „მესამე ოქმის ემბლემა.“

3. მესამე ოქმის ემბლემის გამოყენებისა და პატივისცემის პირობები იდენტურია უენევის კონვენციებისა და სათანადო შემთხვევებში 1977

წლის დამატებითი ოქმების მიერ განმასხვავებელი ემბლემებისთვის დადგენილი პირობებისა.

4. მაღალი ხელშემკვრელი მხარეების შეიარაღებული ძალების სამედიცინო და რელიგიურ პერსონალს შეუძლია, მათი ტრადიციული ემბლემებისთვის ზიანის მიყენების გარეშე, დაცვის გაძლიერების მიზნით დროებით გამოიყენოს წინამდებარე მუხლის 1 პუნქტში მითითებული ნებისმიერი განმასხვავებელი ემბლემა.

მუხლი 3. მესამე ოქმის ემბლემის მანიშნებელი გამოყენება

1. იმ მაღალი ხელშემკვრელი მხარეების ეროვნულ საზოგადოებებს, რომლებიც გადაწყვეტენ მესამე ოქმის ემბლემის გამოყენებას, შეუძლიათ ემბლემის სათანადო ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში გამოსაყენებლად, მანიშნებელი მიზნებისათვის მასში ინკორპორირება გაუკეთონ:

ა) ჟენევის კონვენციების მიერ აღიარებულ განმასხვავებელ ემბლემას ან ამ ემბლემათა კომბინაციას; ან

ბ) სხვა ემბლემას, რომელსაც მაღალი ხელშემკვრელი მხარე ფაქტობრივად იყენებდა და რომლის შესახებაც სხვა მაღალ ხელშემკვრელ მხარეებსა და წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტს დეპოზიტარის საშუალებით წინამდებარე ოქმის მიღებამდე ეცნობათ.

ინკორპორაცია წინამდებარე ოქმის დანართში არსებულ ილუსტრაციას უნდა შეესაბამებოდეს.

2. ეროვნულ საზოგადოებას, რომელიც ზემოთ მოცემული 1 პუნქტის თანახმად მესამე ოქმის ემბლემაში სხვა ემბლემის ინკორპორირებას გადაწყვეტს, შეუძლია, ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში გამოიყენოს ამ ემბლემის აღნიშვნა და განათავსოს იგი საკუთარ ტერიტორიაზე.

3. ეროვნულ კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში, განსაკუთრებული გარემოებების არსებობისას და საკუთარი საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით, ეროვნულ საზოგადოებებს შეუძლიათ წინამდებარე ოქმის მე-2 მუხლში მითითებული განმასხვავებელი ემბლემის დროებით გამოყენება.

4. წინამდებარე მუხლი არ ახდენს ზეგავლენას ჟენევის კონვენციებისა და წინამდებარე ოქმის მიერ აღიარებული განმასხვავებელი ემბლემის სამართლებრივ სტატუსზე, და აგრეთვე არც იმ ნებისმიერი ემბლემის სამართლებრივ სტატუსზე, რომელიც წინამდებარე მუხლის 1 პუნქტის შესაბამისად მანიშნებელი მიზნებისთვის არის ინკორპორირებული.

მუხლი 4. წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტი და წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაცია

წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტს და წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაციას, აგრეთვე მათ სათანადოდ უფლებამოსილ პერსონალს, განსაკუთრებული გარემოებების არსებობისას და საკუთარი საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით შეუძლიათ წინამდებარე ოქმის მე-2 მუხლში მითითებული განმასხვავებელი ემბლემის გამოყენება.

მუხლი 5. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით მოქმედი მისიები

გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდით წარმოებულ ოპერაციებში მონაწილე სამედიცინო და რელიგიურ პერსონალს შეუძლია, მონაწილე სახელმწიფოებთან შეთანხმებით, გამოიყენოს 1 და მე-2 მუხლებში მოხსენებული ერთ-ერთი განმასხვავებელი ემბლემა.

მუხლი 6. ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილება და დასჯა

1. ჟენევის კონვენციებისა და სათანადო შემთხვევებში 1977 წლის დამატებითი ოქმების დებულებები განმასხვავებელი ემბლემების ბოროტად გამოყენების თავიდან აცილებისა და დასჯის შესახებ თანაბრად ვრცელდება მესამე ოქმის ემბლემაზე. სახელდობრ, მაღალმა ხელშემკვრელმა მხარეებმა უნდა მიიღონ საჭირო ზომები, რათა ყოველთვის აიცილონ თავიდან და დასაჯონ 1 და მე-2 მუხლებში მოხსენებული განმასხვავებელი ემბლემებისა და მათი აღნიშვნების ბოროტად გამოყენება, მათ შორის ვერაგი და ემბლემათა იმიტაციის შემცველი ნიშნისა თუ აღნიშვნის გამოყენება.

2. ზემოთ მოცემული 1 პუნქტის მიუხედავად, მაღალ ხელშემკვრელ მხარეებს შეუძლიათ ნება დართონ მესამე ოქმის ემბლემის ან მისი იმიტაციის შემცველი ნებისმიერი ნიშნის მანამდელ მომხმარებელს განაგრძონ ასეთი გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ შეიარაღებული კონფლიქტის დროს ამდაგვარი სახით გამოყენება არ მიანიჭებდა ჟენევის კონვენციებისა და სათანადო შემთხვევებში 1977 წლის დამატებითი ოქმებით გათვალისწინებულ დაცვას და, თუ ასეთი სახით გამოყენებაზე უფლება წინამდებარე ოქმის მიღებამდე იყო შეძენილი.

მუხლი 7. გაერცელება

მაღალი ხელშემკვრელი მხარეები ვალდებულნი არიან, მშვიდობისა თუ შეიარაღებული კონფლიქტების დროს რაც შეიძლება ფართოდ გაავრცელონ წინამდებარე ოქმი მათ ქვეყნებში და, კერძოდ, ჩართონ ოქმის შესწავლა სამხედრო ინსტრუქტაჟის პროგრამებში და ხელი შეუწყონ სამოქალაქო მოსახლეობას მის შესწავლაში, რათა წინამდებარე დოკუმენტი შეიარაღებული ძალებისა და სამოქალაქო მოსახლეობისათვის გახდეს ცნობილი.

მუხლი 8. ხელმოწერა

წინამდებარე ოქმი ჟენევის კონვენციების მონაწილე მხარეთა მიერ ხელმოსაწერად ღიაა მისი მიღების დღიდან და დარჩება ღიად თორმეტი თვის განმავლობაში.

მუხლი 9. რატიფიკაცია

წინამდებარე ოქმის რატიფიცირება რაც შეიძლება სწრაფად უნდა მოხდეს. სარატიფიკაციო სიგელები დეპონირებული უნდა იყოს შვეიცარიის ფედერალურ საბჭოსთან, ჟენევის კონვენციებისა და 1977 წლის დამატებითი ოქმების დეპოზიტართან.

მუხლი 10. შეერთება

წინამდებარე ოქმი შესაერთებლად ღიაა ჟენევის კონვენციების მონაწილე ნებისმიერი მხარისათვის, რომელსაც მასზე ხელი არ მოუწერია. შეერთების აქტი დეპონირებული უნდა იყოს დეპოზიტართან.

მუხლი 11. ძალაში შესვლა

1. წინამდებარე ოქმი ძალაში შევა ორი სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების აქტის დეპონირებიდან ექვსი თვის შემდეგ.

2. ჟენევის კონვენციების მონაწილე თითოეული მხარისათვის, რომელიც შემდგომში მოახდენს წინამდებარე ოქმის რატიფიცირებას ან შეერთებას, ის ძალაში შევა ამ მხარის მიერ მისი სარატიფიკაციო სიგელის ან შეერთების აქტის დეპონირებიდან ექვსი თვის შემდეგ.

მუხლი 12. სახელშეკრულებო ურთიერთობები წინამდებარე ოქმის ძალაში შესვლის შემდეგ

1. თუ ჟენევის კონვენციების მონაწილე მხარეები აგრეთვე წინამდებარე ოქმის მონაწილე მხარეს წარმოადგენენ, კონვენციები წინამდებარე ოქმის მიერ მათში შეტანილი დამატებების გათვალისწინებით გაერცელებიან.

2. თუ კონფლიქტში მონაწილე ერთ-ერთი მხარე არ არის წინამდებარე ოქმის მონაწილე, ოქმის მონაწილე მხარეებისთვის ერთმანეთს შორის ურთიერთობისას ოქმი სავალდებულო ხასიათს ატარებს. ამას გარდა, მონაწილე მხარეებისთვის ოქმი სავალდებულოა ოქმის არამონაწილე მხარეებთან ურთიერთობებშიც, თუ ეს უკანასკნელი აღიარებს და იყენებს ოქმის დებულებებს.

მუხლი 13. შესწორებები

1. ნებისმიერ მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს შეუძლია წინამდებარე ოქმში შესწორებების შეტანის შეთავაზება. ნებისმიერი შეთავაზებული შესწორების ტექსტი გაეგზავნება დეპოზიტარს, რომელიც ყველა მაღალ ხელშემკვრელ მხარესთან, წითელი ჯვრის საერთაშორისო კომიტეტსა და წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაციასთან კონსულტაციების შედეგად წყვეტს, მოიწვიოს თუ არა კონფერენცია შემოთავაზებული შესწორების განსახილველად.

2. დეპოზიტარი ამ კონფერენციაზე მოიწვევს ყველა მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს, და ასევე უნეგვის კონვენციების მონაწილე მხარეებს, მიუხედავად იმისა, არიან თუ არა ისინი წინამდებარე ოქმზე ხელმომწერი.

მუხლი 14. დენონსაცია

1. იმ შემთხვევაში, თუ მაღალი ხელშემკვრელი მხარე მოახდენს წინამდებარე ოქმის დენონსაციას, დენონსაცია ძალაში შევა მხოლოდ დენონსაციის შეტყობინების მიღებიდან ერთი წლის შემდეგ. თუმცა, თუ ამ წლის ამოწურვამდე მხარე, რომელმაც დენონსაციის შესახებ განაცხადა, აღმოჩნდება შეიარაღებული კონფლიქტის ან ოკუპაციის სიტუაციაში, დენონსაცია ძალაში შევა შეიარაღებული კონფლიქტის ან ოკუპაციის დასრულების შემდეგ.

2. დენონსაციის შესახებ შეტყობინება წერილობითი ფორმით გაეგზავნება დეპოზიტარს, რომელიც ამ შეტყობინებას ყველა მაღალ ხელშემკვრელ მხარეს დაუგზავნის.

3. დენონსაცია ძალაშია მხოლოდ იმ მხარისთვის, რომელმაც დენონსაციის შესახებ განაცხადა.

4. პირველი პუნქტის თანახმად გაკეთებული არცერთი დენონსაცია არ შეეხება შეიარაღებულ კონფლიქტთან ან ოკუპაციასთან დაკავშირებით წინამდებარე ოქმის შესაბამისად დენონსაციის განმცხადებელი მხარის მიერ უკვე აღებულ ვალდებულებებს, ასეთი დენონსაციის ძალაში შესვლამდე ჩადენილი ნებისმიერი ქმედების მიმართ.

მუხლი 15. შეტყობინებები

დეპოზიტარი მაღალ ხელშემკვრელ მხარეებს და უენევის კონვენციების მონაწილე სახელმწიფოებს, მიუხედავად იმისა, არიან თუ არა ისინი წინამდებარე ოქმის ხელმომწერნი, ატყობინებს:

ა) მე-8, მე-9 და მე-10 მუხლების შესაბამისად წინამდებარე ოქმზე გაკეთებული ხელმოწერების, დეპონირებული სარატიფიკაციო სიგელებისა და შეერთების აქტების შესახებ;

ბ) მე-11 მუხლის თანახმად წინამდებარე ოქმის ძალაში შესვლის თარიღის შესახებ, ძალაში შესვლიდან ათი დღის განმავლობაში;

გ) მე-13 მუხლის თანახმად მიღებული შეტყობინებების შესახებ;

დ) მე-14 მუხლის თანახმად განცხადებული დენონსაციების შესახებ.

მუხლი 16. რეგისტრაცია

1. ძალაში შესვლის შემდეგ, წინამდებარე ოქმი დეპოზიტარის მიერ იგზავნება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამდივნოში გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდების 102-ე მუხლის შესაბამისად რეგისტრაციისა და გამოქვეყნებისთვის.

2. დეპოზიტარი აგრეთვე შეატყობინებს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სამდივნოს წინამდებარე ოქმთან დაკავშირებით მის მიერ მიღებული ყველა რატიფიკაციის სიგელის, შეერთების აქტისა და დენონსაციის განცხადების შესახებ.

მუხლი 17. ავთენტური ტექსტები

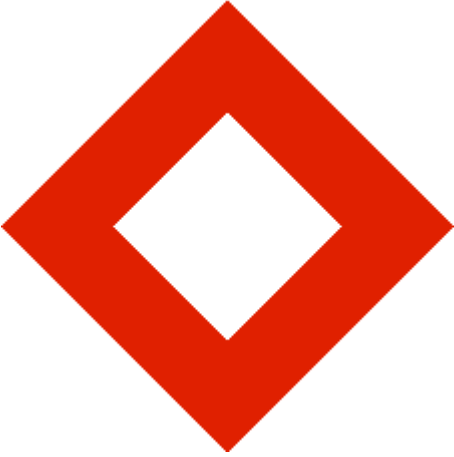
წინამდებარე ოქმის დედანი, რომლის არაბული, ჩინური, ინგლისური, ფრანგული, რუსული და ესპანური ტექსტები არის თანაბრად ავთენტური, დეპონირებული უნდა იყოს დეპოზიტართან, რომელიც უენევის კონვენციების ყველა მონაწილე მხარეს ოქმის დამოწმებულ ასლებს გადასცემს.

დანართი

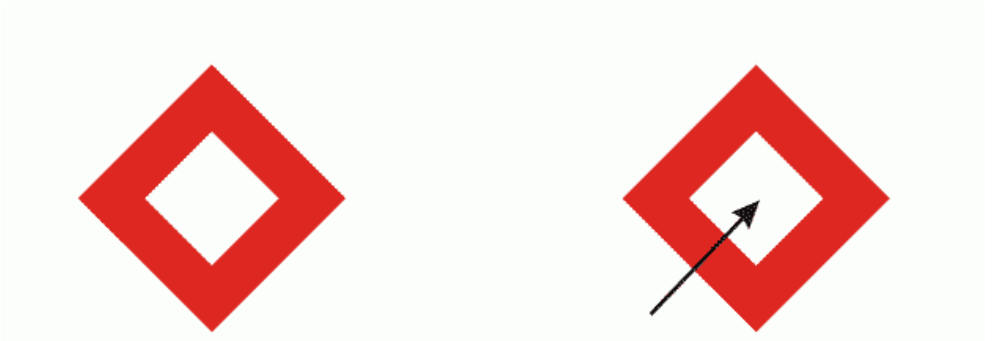
მესამე ოქმის ემბლემა

(ოქმის მე-2 მუხლის მე-2 პუნქტი და მე-3 მუხლის 1 პუნქტი)

მუხლი 1 – განმასხვავებელი ემბლემა

მუხლი 2 – მესამე ოქმის ემბლემის მანიშნებელი გამოყენება

ინკორპორაცია
მე-3 მუხლის
შესაბამისად